

11. november 2022

Sagsnr.: 22/10591

Klagenr.: 1037003

MHB

AFGØRELSE

i klagesag om Lolland Kommunes landzonetilladelse til opførelse af en gittermast på 42 m med tilhørende teknikskab på Klubsvej, Femø

Lolland Kommune gav den 3. juni 2022 landzonetilladelse til opførelse af en gittermast på 42 m med tilhørende teknikskab på ejendommen Klubsvej 1, 4945 Femø.

En beboerforening har klaget over afgørelsen.

I denne afgørelse har Planklagenævnet behandlet følgende spørgsmål:

- Om forholdet er undtaget fra kravet om landzonetilladelse.
- Om der kan gives landzonetilladelse til forholdet, jf. planlovens § 35, stk. 1.

Planklagenævnet har ikke behandlet de øvrige klagepunkter i sagen.

Planklagenævnet ophæver afgørelsen og hjemviser sagen til fornyet behandling i kommunen. Det betyder, at kommunens afgørelse ikke længere gælder.

Planklagenævnet

Toldboden 2

8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00

CVR-nr. 37 79 55 26

www.naevneshus.dk

1. Sagens oplysninger

1.1. Ejendommen og kommuneplanen for området

Klagesagen vedrører opsætning af en telemast på 42 m inklusive et teknikskab på Klubsvej 1, 4945 Femø.

Den berørte ejendom ligger i landzone.

Ejendommen ligger i kystnærhedszonen i et område, der i kommuneplan 2021 for Lolland Kommune er udpeget med økologiske forbindelser og som et værdifuldt kulturmiljø, et større sammenhængende landskab og som et værdifuldt jordbrugslandskab. Ejendommen er omfattet af kommuneplanramme nr. 379-L9, som udlægger området til blandet bolig og erhverv.

Der er søgt om landzonetilladelse til opsætning af en gittermast på 42 m samt et teknikskab, der placeres i tilknytning til masten. Ansøgeren har en licensforpligtelse til at dække området. Masten placeres på en ubebygget ejendom. Mastens placering fremgår af bilag 1.

Det fremgår af sagen, at en anvendelse af den eksisterende mast på øen ikke vil kunne opfylde dækningskravet, heller ikke ved en forhøjelse af masten til 42 m. Det fremgår også, at den af klageren foreslåede alternative placering på matr.nr. 15e Sønderby By, Femø, ifølge kommunen ikke er et bedre alternativ, da placeringen er i udkanten af landsbyen og derfor vil stride mod principperne for placering af master.

1.2. Afgørelsen, der er klaget over

Lolland Kommune gav den 3. juni 2022 landzonetilladelse til opførelse af en gittermast på 42 m med tilhørende teknikskab på Klubsvej 1, 4945 Femø.

Kommunen lagde ved sin afgørelse bl.a. vægt på, at masten opstilles i overensstemmelse med de overordnede principper for placering af telemaster, herunder, at masten opstilles inden for det eksisterende bebyggelsesmønster, hvor den bliver mindst muligt dominerende i forhold til de landskabelige og de kulturmiljømæssige interesser. Kommunen lagde endvidere vægt på, at der ikke er alternative placeringsmuligheder med en mindre landskabelig og kulturmiljømæssig påvirkning, hvor der samtidigt er færre nabogener. Endelig lagde kommunen vægt på, at den ansøgte placering opfylder dækningsforpligtelsen.

Det fremgår af sagen, at det under sagens behandling har været overvejet, om det ville være tilstrækkeligt med en mast på 36 m. Kommunens afgørelse baserer sig på et kortmateriale udarbejdet af ansøgeren, hvoraf det fremgår, at dækningskravet rækker ud i havet. Det fremgår ligeledes, at dækningskravet på havet ikke vil kunne opfyldes med en mast på 36 m, hvorfor kommunen har givet tilladelse til en mast på 42 m.

1.3. Klagen og bemærkningerne hertil

Planklagenævnet har under sagens behandling modtaget de dokumenter vedrørende sagens indhold, der fremgår af Bilag 21 sidst i denne afgørelse.

Planklagenævnet modtog klagen fra kommunen den 6. oktober 2022.

Klagen og de bemærkninger, der er modtaget i klagesagen, er alene kort gengivet i afgørelsen, men de er indgået i sagsbehandlingen i deres helhed.

2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

2.1. Planklagenævnets kompetence

Planklagenævnet kan tage stilling til en kommunes afgørelse efter planlovens § 35, stk. 1 (landzone), jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 1.¹

Planklagenævnet kan desuden tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes øvrige afgørelser efter planloven, jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 3. Det er et retligt spørgsmål, om et bestemt forhold er omfattet af en undtagelsesbestemmelse.

2.2. Krav om landzonetilladelse til telemaster

I landzone må der ikke uden tilladelse fra kommunen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. planlovens § 35, stk. 1.

Byggeri, der i bygningsreglement er fritaget for krav om byggetilladelse, og som etableres til brug for offentlige trafik-, forsynings- eller varslingsanlæg eller radio- og tv-modtagelse, kræver ikke landzonetilladelse, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 9.

Panelantener til mobilkommunikation med tilhørende radiomoduler og transmissionslinks i neutrale farver, som opsættes på eksisterende master, der anvendes til offentlig mobilkommunikation, siloer eller høje skorstene, når bebyggelsens højde ikke dermed forøges, kræver heller ikke landzonetilladelse, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 17.

Undtagelsesbestemmelserne gælder dog ikke for en telemast, som kræver byggetilladelse. En sådan anses for bebyggelse og kræver en landzonetilladelse, jf. planlovens § 35, stk. 1.

2.3. Landzonetilladelse til telemasten

2.3.1. Klagen

Det fremgår bl.a. af klagen, at alternative placeringer ikke er tilstrækkeligt

---

¹ Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 med senere ændringer.

undersøgt, ligesom det ikke er tilstrækkeligt undersøgt, hvorvidt en forhøjelse af den eksisterende mast vil medføre, at dækningsforpligtelsen kan opfyldes. Klageren anfører desuden, at det er uacceptabelt, at der med landzonetilladelsen til det ansøgte vil være to telemaster på øen. Ifølge klageren vil den ansøgte placering medføre gener for de nærmeste naboer ud over, hvad der må accepteres ved en placering af telemaster i bynære områder.

Klageren henviser endvidere til, at dækningskravet ikke rækker ud i havet, men at det af kortmateriale udarbejdet af Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur fremgår, at dækningskravet alene gælder på land. Klageren anfører herefter, at det ikke er godtgjort, at dækningsforpligtelsen ikke kan opfyldes ved en lavere mast.

2.3.2. Generelt om landzonetilladelser

Hovedformålet med zoneinddelingen og landzonereglerne er at forhindre byspredning i det åbne land og at sikre, at egentlig bymæssig udvikling sker, hvor der gennem planlægningen er åbnet mulighed for det. Det følger af formålsbestemmelsen, at landzonereglerne skal administreres på baggrund af landskabelige, rekreative og arealressourcemæssige hensyn og andre samfundsmæssige interesser, f.eks. trafikale hensyn, samt hensynet til erhvervslivets muligheder for vækst og udvikling.² Ved afgørelsen kan der endvidere tages hensyn til, om det ansøgte vil påføre naboer urimelige gener.

Områder i landzone skal som udgangspunkt friholdes for anden spredt og uplanlagt bebyggelse m.v. end den, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Udover at værne om natur og landskab er varetagelsen af de primære erhvervsinteresser blandt de hensyn, der ligger bag landzonereglerne.

Efter hidtidig praksis lægges der stor vægt på lovens almene formål, uanset at den enkelte sags betydning er begrænset. I vurderingen indgår derfor overvejelser om, hvilken betydning afgørelsen kan få for fremtidige lignende sager (præcedensvirkning).

2.3.3. Generelt om landzonetilladelse til telemaster

Samfundsmæssige og landskabelige interesser

Planloven tilsigter bl.a., at der ud fra en planmæssig og samfundsøkonomisk helhedsvurdering sker en hensigtsmæssig udvikling i hele landet og i de enkelte kommuner og lokalsamfund, og at der skabes gode rammer for erhvervsudvikling og vækst, jf. planlovens § 1, stk. 2.

Der er en betydelig samfundsmæssig interesse i at etablere hensigtsmæssig dækning for mobiltelefoni til såvel tale som data i alle egne af landet, og dette hensyn indgår derfor med betydelig vægt i vurderingen af, om der kan gives

---

² Bemærkninger til lovforslaget, kapitel 7 (LFF nr. 76 af 23. januar 1991) og (LFF nr. 121 af 25. januar 2017).

landzonetilladelse til en telemast til mobiltelefoni. Hvis ansøgeren har fået tildelt en frekvenstilladelse med dækningskrav, må det antages, at der er en særlig samfundsmæssig interesse i at dække netop disse adresser.

Planloven tilsigter også, at der skabes og bevares værdifulde bebyggelser, bymiljøer og landskaber, jf. planlovens § 1, stk. 2. Herunder er navnlig hensynet til landskabet relevant at inddrage i sager om landzonetilladelse til master til mobiltelefoni.

Principper for placering

Afvejningen af de samfundsmæssige og landskabelige hensyn i sager om landzonetilladelse sker efter følgende principper:

Nye telemaster bør så vidt muligt placeres i bymæssig bebyggelse af hensyn til landskabelige interesser, herunder hensynet til at friholde det åbne land for nye tekniske anlæg og til at undgå spredt og uplanlagt bebyggelse.

I landzone uden for bymæssig bebyggelse bør nye telemaster så vidt muligt placeres i tilknytning til eksisterende høje konstruktioner i området, f.eks. andre master, vindmøller, skorstene, siloer eller lign.

Alternativt kan antenneanlæggene integreres i eksisterende bebyggelse m.v. inden for området. Kommunen skal efter omstændighederne overveje, om der er grundlag for at udstede påbud efter mastelovens § 11 om at give adgang til udnyttelse af en allerede eksisterende høj konstruktion, inden der træffes afgørelse om landzonetilladelse til placering af en ny telemast i det åbne land.

Er det ikke muligt at placere telemasten i bymæssig bebyggelse eller ved eksisterende høje konstruktioner, og er det ikke muligt at opsætte antenneanlæggene på eksisterende høje konstruktioner, bør telemasten så vidt muligt placeres i tilknytning til eksisterende (lavere) bebyggelse. Dette gælder også, selvom en anden placering uden tilknytning til bebyggelse vil medføre færre nabogener. Hensynet til at undgå nabogener må således i mastesager normalt vige for hensynet til landskabet.

Placering af telemaster i områder, der i den overordnede planlægning er udpeget som værdifulde landskabsområder, bør helt undgås, idet der dog altid skal ske en konkret vurdering i forhold til det pågældende område.

Hvis en grundejer ikke ønsker masten opført på det sted, som set i forhold til landskabelige hensyn og i forhold til det samfundsmæssige hensyn i at opnå en hensigtsmæssig dækning er det bedst egnede, kan kommunen overveje, om der kan og bør gennemføres ekspropriation efter masteloven. Det bemærkes, at ekspropriation efter masteloven kræver en tilladelse fra Energistyrelsen, jf. mastelovens § 15, og at det ikke er kommunen, men tilladelsehave- ren, der skal ansøge om tilladelse hertil, jf. § 15, stk. 3.

Alternative placeringsmuligheder

Ansøgeren skal – eventuelt i samarbejde med kommunen – undersøge alternative placeringsmuligheder og godtgøre, at den ansøgte placering er den bedste placering set i forhold til de hensyn, der skal varetages efter landzonereglerne. Herunder skal det samfundsmæssige hensyn til en hensigtsmæssig dækning inddrages

Hvis ansøgeren har opnået licens med dækningskrav, begrænser dette, hvor langt væk alternativer skal undersøges.

Det er ikke et krav at undersøge alle tænkelige adresser/placeringer, men relevante, repræsentative steder bør undersøges i den konkrete sag, jf. principperne ovenfor. Er der tale om et meget ensartet område, hvor den landskabelige påvirkning er den samme, uanset hvor telemasten placeres, kan der alternativt foretages en mere generel vurdering af området i forhold til alternativ placering.

Der stilles store krav til kommunens sagsoplysning i sager om landzonetilladelse til telemaster. Kommunen skal således påse, at den ansøgte placering er den bedste placering efter ovenstående principper og de øvrige hensyn, der skal inddrages efter landzonebestemmelserne.

2.3.4. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet bemærker indledningsvist, at nævnet finder det godtgjort, at der er behov for telemasten i området, og at den tjener en betydelig samfundsmæssig interesse, idet ansøgeren har et dækningskrav til at dække et specifikt område. Samfundsmæssige hensyn skal vægte højt i afgørelser efter planlovens § 35, stk. 1, og særligt i sager om telemaster, men de øvrige relevante hensyn efter planloven, herunder de landskabelige hensyn, skal dog fortsat varetages.

Nævnet konstaterer, at det fremgår af kortmateriale udarbejdet af Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur, at dækningskravet alene gælder på land.

Nævnet finder på den baggrund, at det ikke er tilstrækkeligt godtgjort, hvorvidt dækningskravet kan opfyldes med en lavere mast eller en mast med en anden placering.

Nævnet finder desuden, at det ikke er tilstrækkeligt godtgjort, at den ansøgte placering er den bedst mulige. Nævnet finder i den konkrete sag, at placeringen af masten vil medføre væsentlige gener for særligt naboen på Præstevangen 3, idet boligen er beliggende, så den vender direkte ud til masten, der placeres i en afstand af ca. 28 m³ fra udestuen. Uanset, at hensynet til at undgå nabogener sædvanligvis må vige for hensynet til landskabet i mastesager, fin-

---

³ Opmålt via Planklagenævnets GIS-system (Geografisk InformationsSystem).

der nævnet ikke, at det er tilstrækkeligt godtgjort, at der ikke er andre alternative, bedre placeringer i området.

Henset til afgørelsens resultat har nævnet ikke fundet anledning til at behandle de øvrige klagepunkter.

3. Afsluttende bemærkninger

Planklagenævnet ophæver Lolland Kommunes afgørelse af 3. juni 2022 om landzonetilladelse til opførelse af en gittermast på 42 m med tilhørende tekniskab på ejendommen Klubsvej 1, 4945 Femø, og hjemviser sagen til fornyet behandling i kommunen.

Planklagenævnet gør opmærksom på, at når kommunen behandler sagen igen, skal dette bl.a. ske i overensstemmelse med følgende:

- Kommunen skal undersøge, om en mast på 36 m er tilstrækkelig.
- Kommunen skal – evt. i samråd med ansøgeren – undersøge og vurdere alternative placeringer efter de principper, som er beskrevet i afsnit 2.3.3, herunder særligt placeringer, der medfører færre nabogener.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 4, stk. 1, i lov om Planklagenævnet.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet.⁴ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales. Beløbet vil blive overført til indbetalerens NemKonto inden for ca. en måned.

4. Meddelelse og offentliggørelse af afgørelsen

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Lolland Kommune (sags ID: 422590) samt for klageren via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen som Digital Post.

---

⁴ Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på <https://pkn.naevneneshus.dk/>. Personoplysninger vil blive anonymiseret. Bilag offentliggøres ikke.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Elsebeth Braüner', enclosed within a light blue rectangular border.

Elsebeth Braüner
Stedfortrædende formand

Bilag (Se fra næste side)

Bilag 1 Billedmateriale

Bilag 2 Dokumenter modtaget i klagesagen

Bilag 1 Billedmateriale

Billede 1: Den ønskede placering markeret med rødt

Kilde: Fra kommunens afgørelse

Bilag 2 Dokumenter modtaget i klagesagen

Planklagenævnet har modtaget følgende dokumenter i klagesagen, som vedrører sagens indhold:

Modtaget fra klageren:

- Klage af 1. juli 2022.
- Bemærkninger af 6. oktober 2022.
- Bemærkninger af 25. oktober 2022.

Modtaget fra kommunen:

- Bemærkninger af 6. oktober 2022.